

Ne gledé na to, da se je revni učitelj nasproti bogatemu, po svoji uradni in socijalni stopni veljavnemu dekanu le podložnega čutil, bil je tudi njegov dolžnik in njemu hvale dolžan. Upati je tudi smel, da se bo dekan vsaj v oporoki nanj spomnil.

Ta pravda obravnava torej službeno pogodbo po §. 1152 o. d. z., ker se mora po gori navedenih razmerah verjeti, da je dekan B. kot naročnik dela tudi voljo imel, primerno plačilo dati. Dolžnost plačila izvira iz postave in ni treba dokazati, da bi se bilo posebno plačilo obljubilo. Plačilo se je od sodnika na mesečnih 9 gld. določilo in ker je ta znesek gledé na način službovanja in na dolgost časa primeren, ne more se na tem nič prenarediti.

Na izvenredno revizijo potrdila je najvišja sodnija razsodbi spodnjih inštanc z razsodbo od 16. julija 1879, št. 7626.

Razlogi tretjega sodnika:

V izvenredni revizijski pritožbi ne nahaja se pogojev, pod katerimi bi se moralo na njo vsled dvornega dekreta od 15. februvarja 1833, št. 2593, ozir jemati. Ničnosti zatoženi ne trdi in se tudi iz pravedenskih pisem ne razvidi.

Da pa v razsodbah prvih sodnikov ni jasne nepostavnosti, dokazano je iz razlogov drugega sodnika, po katerih je dekan B. tožniku skozi 19 let zmirom taka dela opravljati dajal, za katera povračilo sicer ni bilo obljubljeno, se pa glede na trud pri izvrševanju in gledé na zamudo časa samo ob sebi razume (§. 1152 o. d. z.).

Curator ad actum in njegove pravice.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu dovolilo je o prošnji Neže Mogolič z odlokom od 30. novembra 1880, br. 1312, na podlagi pobotnice od 10. novembra 1850 v zvezi s kupno pogodbo od 2. marca 1849 predbeležbo (predznambo) izbrisa zastavne pravice za terjatev Kasparja Pretnerja iz dolžnega pisma od 17. marca 1849 v ostalem znesku 400 gld. proti temu, da se predbeležba opraviči ali v postavnem ali v podaljšanem roku.

Ker ni bilo znano, kje biva Kaspar Pretner ter tudi njegovi nasledniki niso bili znani, postavilo je sodišče njemu — oziroma njegovim neznanim naslednikom v osobi odvetnika dr. Rozine

kuratorja ad actum, „da prevzame zemljeknjižni odlok od 30. novembra 1880, br. 1312 in varuje njihove pravice.“ — 22. oktobra 1881. leta vložil je. dr. Rozina kot K. Pretnerjevi kurator pri istem okrožnem sodišči izknjižbeno pobotnico v imenu Kasparja Pretnerja oziroma tistih 400 gld. s prošnjo, naj okrožno sodišče kot nadvarstveno oblastvo potrdi to pobotnico, — ker niti Pretnerja niti njegovih naslednikov ni zaslediti, — ker se iz pisem, na podlagi katerih je bila dovoljena predbeležba, jasno vidi, da je K. Pretner tistih 400 gld. prejel, — ker bi stroški opravičevalne pravde, katero hoče Neža Mogolič pognati, K. Pretnerja zadeli, kajti tožbi se izdaten odgovor ne more nasproti postaviti in ker je K. Pretner sam opravičevalno pravdo zakrivil, ko je tako pomanjkljivo pobotnico o prejetem plačilu naredil, da se na njeni podlagi zastavna pravica za tistih 400 gld. izbrisati ni mogla. C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je to kuratorjevo prošnjo odbilo, — iz

razlogov:

Dr. Rozina je bil s tukajšnjo naredbo od 30. novembra 1880, br. 1312, samo zato kuratorjem ad actum postavljen, da sprejme zemljeknjižni predbeležni odlok od istega dne na mestu neznanu kje bivajočega Kasparja Pretnerja oziroma njegovih neznanih naslednikov in da varuje njihove pravice, in po §. 276 obč. državlanskega zakonika zato, da bi pravice prositelja za predbeležbo ne bile zadržavane v svojem teku. Sodišče, ki je kompetentno samo zato, da dovoli zaproseno predbeležbo in da za sprejem predbeležnega odloka kuratorja postavi v smislu §. 85 pravosodnega pravilnika, — ki pa ni kompetentno po izrečnej določbi §. 56 istega pravilnika, da bi sprejelo opravičevalno tožbo, katero hoče v potrjenje predložena pobotnica zabraniti, — tisto sodišče ne more dati kuratorju pravice, ki bi segala daleč čez njegovo kompetenco.

Posel, za kateri se prosi, spada pod kompetenco rednega sodišča Kaspar Pretnerjevega ali njegovih naslednikov, če jih je kaj, ali pod kompetenco c. kr. za mesto delegirane sodnije v Novem mestu, v katero kompetenco pa sodni dvor vzlic temu, da je za vsprejem zemljeknjižnega odloka kuratorja postavil, segati ne smé.

Zoper ta odlok je dr. Rozina vložil rekurz, v katerem trdi:

Po §. 276 obč. državlanskega zakonika mora kurator absentis zadeve svojega varovanca oskrbovati tako, kakor zadeve mlado-

letnega. Nikjer ne stoji zapisano, da sme tak kurator samo poslane mu odloke sprejemati, ali da ne sme narediti pisem, s katerimi bi se dotično opravilo, za katero je bil postavljen, dokončalo in s katerimi bi se odpravile zavere nasprotujoče pravicam tretjih. Da je ravno nasprotno v zakonu zaukazano se vidi iz sledečega:

Priznati se mora, da je imela c. kr. okrožna sodnija po §. 269, 270 in 276 obč. državl. zak. — potem po §. 124 zemljeknjižne postave in po §. 391 sodnega reda pravico in dolžnost, da je Kasperju Pretnerju postavila kuratorja. S tem je postala oziroma posla, za kateri je kurator postavljen bil, nadvarstveno oblastvo. Dolžnosti njene kot takega oblastva pa trajajo po §§. 85 in 86 pravosod. pravilnika do skončanja dotičnega posla. Posel ali opravilo, zavoljo katerega je bil v našem slučaju kurator postavljen, je pa sprejem zemljeknjižnega odloka in varovanje pravic varovanca, ob katere se zadevlje tisti odlok. To postavljenje kuratorja pa ima tudi ta pomen, da mogoče stori, da se pravice koga družega v svojem teku ne zadržujejo. Zavoljo tega je Neža Mogolič pravico imela, opravičevalno tožbo pognati zoper „Kasperja Pretnerja, katerega bivališče ni znano in zoper njegove neznane naslednike, zastopanega po že postavljenem kuratorji dr. Rozini.“ Kurator je imel torej pravico, opravičevalno tožbo sprejeti v imenu Pretnerjevem, pravico pravdati se v njegovem imenu in pravico, da se s tožiteljico poravna — poslednje se ve da z dovoljenjem nadvarstvenega oblastva. Mora se mu torej tudi pravica priznati, da tako pravdo zabrani s tem, da naredi pismo, kakeršno je za izbris tiste postavne pravice potrebno, — se ve da zopet z dovoljenjem nadvarstvenega oblastva. Z jedno besedo: pravice in dolžnosti kuratorja ad actum so oziroma posla, za katero je bil postavljen, ravno tiste, kakor so pravice in dolžnosti kuratorja sploh brez skrčitve za vse posle varovančeve. To se vidi tudi iz §§. 233 in 282 obč. državl. zak.

Višja deželna sodnija v Gradci je z naredbo od 31. decembra 1881, br. 15483, odlok prve sodnije uničila in c. kr. okrožnej sodnji zaukazala, da reši prošnjo dr. Rozine ne glede na uzrok, iz katerega jo je odbila, — iz

razlogov:

O predbeležbi izbrisa zastavne pravice Kasper Pretnerjeve — vknjižene na zemljišči Neže Mogolič rektf. št. 210 ad mesto Novo-

mesto pto. 400 gld. s. p. je bil rekurent dr. Rozina z okrožne sodnije odlokom od 30. novembra 1880, br. 1312, kuratorjem postavljen za sprejem zemljeknjižnega odloka in za varovanje pravic Kasparja Pretnerja, o katerem se ne ve, kje biva, in njegovih neznanih naslednikov. C. kr. okrožna sodnija je s tem postavljenjem kuratorja v smislu §. 85 pravosodnega pravilnika in §. 267 o. d. z. začela svoje pravosodje kot kuratelno oblastvo. Uradno delovanje postavljenega kuratorja mora trajati do dokončanja dotične pravne zadeve, tako dolgo pa mora tudi c. kr. okrožna sodnija izvrševati svojo kuratelno pravosodno oblast.

Do najvišjega sodnega dvora se ni nihče pritožil.

—c.

O prisojilih. Da se izbrišejo one terjatve, ki niso bile pokrite s skupilom gledé po eksekuciji prodanih zemljišč, dovoli eksekutivni sodnik (§. 339 o. s. r.).

Z ozirom na v št. 11. „Slov. Pravnika“ 1881. l. in v št. 1. l. l. priobčena sestavka „o prisojilih“ priobčim še sledeči slučaj:

A je kupil dražbeno prodano zemljišče. Ko je izplačal skupilo v smislu razdelilnega odloka in torej izpolnil dražbene pogoje, prosi pri c. kr. okr. sodn. v B., da se mu prisodi posestvo v last „s pravico izbriša zastavnih pravic gledé vseh na zemljišči vknjiženih terjatev.“ Sodnija je prisodila kupcu posestvo v last, a prošnjo za izbris terjatev odbila, ker se ima po §. 339 o. s. r. s prisojilnim pismom kupcu samo posestvo v last izročiti. V tem pismu pa ni izreči, ako in katere terjatve se smejo izknjižiti. V to je treba, da privolijo dotični upniki. Taka dovoljenja se morajo predložiti tabularnemu sodniku, da jih presodi, ter jih ne more nadomestiti izrek eksekutivnega sodnika.

Pritožbo zoper to določbo je c. kr. nadsodnija z določbo od 17. septbr. 1879, št. 9225, zavrгла gledé na to, ker se je že v razdel. odloku izreklo, da so nepokrite terjatve izbrisljive, in da naj torej kupec na podlagi tega odloka za izknjiženje dotičnih terjatev prosi ter svojo prošnjo pravilno instruira.

Po izvenrednem rekurzu kupca je c. kr. n. v. sodnija z določbo od 16. decembra 1879, št. 13853, prvi sodnji ukazala, razsoditi o